

έκστρατεία και καταστροφή, ενώ κάνει έκτενη αναφορά στην όμηρεια των συμπατριωτών του στη Βουλγαρία (1917-18).

Ο συγγραφέας «τόλμησε» και αναφέρεται ακόμη και σε νεότερα ακανθώδη γεγονότα της έθνικης αντίστασης και του Έμφυλίου (1946-49), στη διάρκεια του οποίου πολλά έπαθε ή κοινότητα του Αγίου Πνεύματος (τό παλιό Βεζνίκο).

Έν συνεχεία αναφέρεται στη σημερινή κατάσταση του χωριού, ήλεκτροδότηση, ύδρευση, καλλιέργειες, αλλά και στην πνευματική ζωή, την πολιτιστική και άθλητική κίνηση, και κλείνει με μία μελαγχολική διαπίστωση, ότι τό Άγιο Πνεύμα, όπως και πολλά άλλα χωριά του βορειοελλαδικού χώρου, πού κάποτε έσφυζαν από ζωή, σιγά-σιγά έρημώνουν.

Στό β' μέρος γίνεται λόγος για τό μοναστήρι του Άγ. Πνεύματος (ίδρ. τό 1857), τό αρχαιότερο από τά 5(!) πού έχει τό χωριό. Αναφέρονται οί πηγές της ιστορίας της μονής, κώδικες, πρακτικά, λογιστικά βιβλία κλπ. Έκτενης λόγος γίνεται για τό σωματείο «Συνδρομή», του οποίου δημοσιεύεται ό κανονισμός και κατάλογοι συνδρομητών. Είναι αυτοί πού φρόντισαν, «συνέδραμαν», για τή συντήρηση και διατήρηση της μονής. Είναι αξιοσημείωτο ότι μέλη του σωματείου δέν είναι μόνο κάτοικοι του χωριού, αλλά και άλλων γειτονικών χωριών (Ν. Σουλίου, Έμμ. Παπα), ακόμη και Σερραίοι. Είναι λυπηρό αυτό τό μοναστήρι νά μένει σήμερα έρημο και νά μοιάζει έγκαταλελειμμένο...

Τό βιβλίο του κ. Παπακυριάκου, άπλό, εύληπτο, σε συμβουλευτικό συχνά τόνο, εκδόθηκε δαπάναις του κ. Ευαγγέλου Άθ. Κούτσα και τά έσοδα από τίς πωλήσεις του θά διατεθούν για τήν ανακαίνιση της μονής του Άγ. Πνεύματος.

ΜΠΕΓΚΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Κυριάκου Παπακυριάκου: Η Ίερά Μονή της Αγ. Τριάδος Τούμπας. (Σέρρες, 2001, σελ. 144)

Πρόκειται ουσιαστικά για τήν πρώτη ιστορία της μονής της Αγ. Τριάδος Τούμπας και εκδίδεται με δαπάνη της μονής και έπιμέλεια του ήγουμένου της. Τήν έκδοση προλογίζει ό Ζιχνών και Νευροκοπίου Σπυρίδων και ακολουθεί ή συνοπτική ιστορία του χωριού Τούμπα και βέβαια της μονής.

Ἀνασκαφικές ἔρευνες στήν εὐρύτερη περιοχή τῆς σημ. Τούμπας ἔφεραν στό φῶς εὐρήματα τῶν προϊστορικών χρόνων τῆς νεολιθικῆς περιόδου. Κατά τήν τοπική παράδοση, στήν περιοχή αὐτή ὑπῆρχε κατά τό 18ο αἰώνα ἀξιόλογη πολυάνθρωπη κωμόπολη, γεωργικό καί ἐμπορικό κέντρο τῆς περιοχῆς, πού ὀνομαζόταν χαρακτηριστικά Κιουτσούκ Σταμπούλ (=μικρή πόλη). Χολέρα ὅμως πού ἐνέσκηψε τό 1813, ἀποδεκάτισε τούς κατοίκους της. Τό σημερινό χωριό ἄρχισε νά ἀνασταίνεται μετά τόν ξεριζωμό τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ (1922), ὅταν πρόσφυγες καί ντόπιοι δημιούργησαν τή σημερινή Τούμπα (ἔλαβε τό ὄνομά της ἀπό μία τούμπα, ὕψωμα, τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων πού ὑπῆρχε λίγο βορειότερα).

Ἀκολουθεῖ ἡ ἱστορία τῆς ἀνεύρεσης τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Ἁγ. Τριάδος καί τῆς ἀνέγερσης τοῦ ὁμωνύμου ναοῦ, τοῦ ξενώνα κλπ. Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρονται οἱ διατελέσαντες ἡγούμενοι τῆς Μονῆς καί ἡ προσφορά τοῦ καθενός στήν ὀλοκλήρωσή της.

Τό β' μέρος εἶναι στήν κυριολεξία λειτουργικό, μέ Παρακλητικούς κανόνες στήν Ἁγ. Τριάδα καί ἕναν ἐντυπωσιακό ὕμνο στήν Ἁγία Τριάδα (γραμμένο ἀπό Ἁγιορείτη μοναχό), κατά τό πρότυπο τοῦ Ἀκάθιστου ὕμνου.

Τό βιβλίο-ὁδηγός ἀπευθύνεται βασικά στούς ἑκατοντάδες προσκυνητές πού συρρέουν κάθε χρόνο στή μονή, ἰδιαίτερα στήν πανήγυρη, ἐνδιαφέρει ὅμως κάθε φιλόστορα ἀναγνώστη.

Τό βιβλίο συνοδεύεται ἀπό πλούσια εἰκονογράφηση καί εἶναι μία ἔκδοση τῆς Μονῆς Ἁγ. Τριάδος Τούμπας, ἡ ὁποία ὑπάγεται στή Μητρόπολη Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου.

Οἱ ὅποιες ἀβλεψίες καί παραλείψεις πού παρεισέφεραν, ὀφείλονται στή σπουδή ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου καί πιστεύουμε ὅτι θά λείπουν στήν ἐπανεκδόσή του.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ι. ΜΠΕΓΚΟΣ